

HŐSÖK ÉS HŐSTÍPUSOK A MAGYAR TÖRTÉNETI MONDÁKBAN

(Konferencia, Szeged, 1994. május 7.)

A József Attila Tudományegyetem Néprajzi Tanszéke a Magyar Néprajzi Társasággal együtt megrendezett folklórkonferenciájával emlékezett meg az 1989-ben elhunyt *Ferenczi Imréről*, a tanszék egykori vezetőjéről, a jeles mondakutatóról. A tanácskozást, amelyen a történeti mondák legkiválóbb szakértői tartottak előadást, az MTA I. osztálya nevében *Gunda Béla* akadémikus köszöntötte.

A szegedi egyetem Néprajzi Tanszékének – amely a néprajztudomány legrégebb katedrája Magyarországon: 1929-ben, hatvanöt évvel ezelőtt alapították – látókörébe mindig beletartozott a népköltészet s ezen belül is a prózai epikus alkotások, a narratívok kutatása. Csak utalni szeretnék *Solymossy Sándor* mesekutatásaira, amellyel több tanítványt is útnak indított, *Bálint Sándornak* minden műfajt átfogó szegedi és Szeged környéki publikációira. Bálint Sándor már külön tanulmányt is szentelt a szegedi történeti mondahagyománynak. Mégis *Ferenczi Imre* – akit Bálint Sándor hívott meg tanszékére munkatársnak – volt az, akinek munkásságában a mondakutatás, ezen belül is a történeti mondák tanulmányozása központi helyet kapott.

Nem véletlen tehát, hogy a szegedi egyetem Néprajzi Tanszéke a történeti mondák-ról rendezett tanácskozással emlékezett egykori oktatójára. Jelentőssé tette az össze-jövetelt, hogy a Magyar Néprajzi Társaság itt hirdette meg – más tudományos társasá-gokkal együtt – a honfoglalás 1100. évfordulójára kiírt történeti mondagyűjtő pályázatát. A következő oldalakon a konferencia előadásainak szerkesztett változatát tanulmányozhatja az olvasó!

Barna Gábor

HELDEN UND HELDENTYPEN IN DEN UNGARISCHEN HISTORISCHEN SAGEN

(Tagung in Szeged am 7. Mai 1994)

Der Lehrstuhl für Volkskunde der Universität Szeged hat unter der Mitwirkung der Ungarischen Ethnographischen Gesellschaft im Rahmen einer Folkloretagung an den 1989 verstorbenen ehemaligen Lehrstuhlleiter und berühmten Sagenforscher *Imre Ferenczi* erinnert. Die Tagung, an der die namhaftesten Experten der historischen Sagenforschung teilgenommen haben, wurde im Namen der Ungarischen Akademie der Wissenschaften durch den Akademiker *Béla Gunda Béla* eröffnet.

Einer der Schwerpunkte im Profil des Lehrstuhls für Volkskunde der Universität Szeged – des ältesten seinesgleichen in Ungarn, 1929, vor 65 Jahren gegründet, – bildete schon immer die Erforschung der Volksdichtung, darunter insbesondere die der epischen, narrativen Prosawerke. Wir möchten hier nur auf die Märchenforschung von *Sándor Solymossy* verweisen, die für mehrere seiner Schüler wegweisend war, oder auf die gattungsübergreifenden Schriften von *Sándor Bálint* über die Stadt Szeged und ihre Umgebung. Auch *Sándor Bálint* hat der Überlieferung der historischen Sagen von Szeged eine selbständige Studie gewidmet; es war aber sein persönlicher Mitarbeiter *Imre Ferenczi*, in dessen Werk die Sagenforschung, darunter speziell die Untersuchung der historischen Sage, eine zentrale Stelle einnahm.

Es ist also kein Zufall, daß der Lehrstuhl für Volkskunde der Universität Szeged an seinen ehemaligen Dozenten mit einer Tagung erinnerte, die die historischen Sagen zum Thema hatte. Die Veranstaltung gewann dadurch verstärkt an Bedeutung, daß die Preisausschreibung der Ungarischen Ethnographischen Gesellschaft und anderer wissenschaftlicher Institutionen zur Sammlung von historischen Sagen – anlässlich des 1100. Jahrestages der Landnahme – hier, auf dieser Tagung offiziell bekanntgegeben wurde.

Auf den folgenden Seiten werden dem Leser die redigierten Fassungen der Vorträge präsentiert, die auf dieser Tagung gehalten worden sind.

Gábor Barna